

הרגיש ש"מחביאים את הנכים" והחליט לעזור להם להשתלב בחברה

בילדותו פגש גידי צור בעיקר אנשים בריאים ושבעים, ובבגרותו ביקש להכיר ישראלים אחרים. אחרי שהתנדב בשכונת מצוקה בי-ם, הקים עמותה למען בעלי מוגבלויות.

אופיר טל

00:13

29.06.18

10 תגובות

כתבו לאופיר

לעמוד של אופיר

גידי צור נולד בצד הנכון של המפה: הוא גדל במושב עשרת שליד גדרה, והדרך שנשללה עבורו הובילה אותו לשירות כקצין בצנחנים - אבל מבעד לתמונה המצלחה והבטוחה הזו, משהו היה חסר לו, דבר מה שהוסתר ממנו. "את הנכים ואת בעלי המוגבלויות החביאו מאיתנו", אומר צור. "הם פשוט לא היו קיימים. היה מישהו בגדרה שכינו אותו 'פיו', בחור פגוע מנטלית שפוצץ בלונים, ופחדנו ממנו פחד מוות. הוא היה המודל שלי לאיש פגוע בנפשו, והרתיעה העצומה ממנו הולידה אצלי סקרנות לחצות את הקווים למה שכונה אז 'ישראל השנייה'."

את הקווים האלה הוא חצה פעמיים: בשנות ה-80 של המאה הקודמת, כשעבד עם נוער מצוקה בשכונת מוסררה בירושלים, ועכשיו, במסגרת עמותת כיוונים שהקים,

ושכוללת את מכינת כנפיים - תוכנית ייחודית שמאפשרת לנערים עם מוגבלויות ונכויות פיזיות ונפשיות להתנדב לשירות לאומי ולעבור הכנה לקראת השתלבות עצמאית בקהילה. "השירות הלאומי חשוב משני טעמים", מסביר צור. "ראשית, משום שמי שקיבל עזרה כל חייו, וימשיך לקבל, מקבל הזדמנות להחזיר לחברה ולשנות בכך את זהותו: הוא נעשה אדם חזק, שיכול, למשל, לעזור לאדם קשיש לכתוב מייל לנכד שלו. נוסף לכך, השירות מאפשר התנסות ביחסי עובד-מעביד, עם כל מה שכרוך בכך, כולל הצבת גבולות וצורך לעמוד בתפוקה. אנחנו מתאימים את השירות ליכולת של כל נער ולחלום שלו, והאפשרויות הן רבות: יש במכינה נערים שמתנדבים בבתי ספר, בבתי חולים, במשטרה ובמכללות אקדמיות."

עשרה אחוזים מעובדי עמותת כיוונים הם בעלי מוגבלויות בעצמם, ולא במקרה. "הם מודל הרבה יותר ריאלי מאנשים אחרים להתמודדות עם מוגבלויות", קובע צור. בקרב החניכים יש מגוון רחב של בעלי מוגבלויות, "וכל לקות מטופלת על ידי מומחה שעובד איתנו ומדריכים בדרגות שונות - מחיילים משוחררים ועד אנשי מקצוע. חלק מהמדריכים מלמדים את החניכים גם מיומנויות מקצועיות, כמו ניהול מחסן או שיווק דיגיטלי, דבר שמחזק אצלם תחושה שזרה לרובם - גאווה."

גם צור חש גאווה רבה. "יש לנו, למשל, חניכה בעלת נכות פיזית, שסיימה שנתיים של שירות לאומי בבית ספר ועכשיו קיבלה עיטור מצטיינת נשיא", הוא מספר, ועיניו בורקות. "היא רוצה להמשיך לעסוק בזה וללמוד חינוך. מאוד משמח לראות את ההורים מתנפחים מגאווה. ההתפעלות מהילד צריכה לבוא כבר בשנה הראשונה לחייו, אבל אם הילד לא עומד על הרגליים, או שיש לו עיכוב התפתחותי, הורים שפחות מודעים למשמעות של הפידבק החיובי, מייצרים אותו פחות."

מודל נכון לחיים

משכונת מוסררה הירושלמית, שבה התחיל את המעורבות החברתית שלו, יש לו זיכרונות לא קלים. צור הגיע לשכונה כשהייתה מעוז של תנועת הפנתרים השחורים, שמחתה נגד אפליה, עוני והזנחה, והרוחות סערו. "אחד הנערים שם סיפר לי שהגעתי לשכונה אחרי שהמטרה שתלה בה שוטרים סמויים, ולכן ברור לכולם שגם אני סמוי", הוא נזכר. "החשדנות הדהימה אותי במידת ההרסנות שלה. הרי עם חשדנות כזו, מה אנשי החינוך והשיקום יכולים לעשות?"

אבל עם כל החשדנות, הוא רכש את אמונם של צעירי מוסררה לאט אבל בטוח, ואת חלקם הצליח להוציא ממעגל העבריינות. לאחר שסיים לעבוד בירושלים, נסע לאנגליה כדי ללמוד חינוך אנתרופוסופי וחינוך מיוחד. אחרי שחזר לארץ, הכיר את דקלה, פסיכולוגית, כיום אשתו. ילדיהם הלכו בנתיב דומה: יולי בת ה-25 עומדת ללמוד חינוך מיוחד לגיל הרך, ודניאל בן ה-22 ילמד עבודה סוציאלית. "מפחיד לדעת כמה כוח יש לנו בבחירת כיוונים וגורלות", אומר צור. "אשתי ואני היינו הדמויות היחידות שהילדים שלנו ראו במשך הרבה שנים, ואני משער שאם ההשפעה של הורה על ילדיו היא לא נוראה ואיומה, הדבר הזה יכול להוות מודל נכון לחיים. אני בעצמי בן של גננת. כולנו מושפעים ומשפיעים."

ייתכן שגם בהחלטה להקים את עמותת כיוונים הושפע צור מבן משפחה – אביה של אשתו, נכה צה"ל, עיוור, שפתח לו צוהר לעולמם של הנכים. גם אחת משותפותיו להקמתה של מכינת כנפיים - איילת שופטי – היא נכה, מרותקת לכיסא גלגלים, מה שעודד צעירים נכים רבים להצטרף למכינה. "חלק מהחניכים גרו בבניינים לא נגישים, וכדי להגיע אליהם עם איילת, הייתי צריך לשאת אותה על הגב", נזכר צור. "לא לכולם היה קל להשתכנע להצטרף אלינו. יש בני נוער שהרגישו לא נוח לצאת מהבית עם הנכות שלהם. יש גם הורים שהתקשו לשחרר את ילדיהם אחרי שליוו אותם כל החיים."

חתונה בין בוגרים

היכולת של בני המשפחות להכיר במגבלות של ילדיהם ולדבר או לכתוב עליהן בגלוי, באה לידי ביטוי לאחרונה כשאחות של אחד החניכים במכינה כתבה את סיפורו של אחיה. צור התרגש מאוד. "מאוד נגע בי האופן שבו היא סיפרה על ההתמודדות שלו מנקודת מבט של קרובת משפחה", הוא אומר. "אותו חניך, שיש לו נכות פיזית שמקשה עליו בפעולות יומיומיות פשוטות, השתתף לאחרונה בתחרות אופניים. הוא רכב 20 ק"מ, אולי בפעם השנייה בחייו, עם מתנדב שרכב איתו - ואני רכבתי לצידו. בשביל מישהו שכל כך פגוע מוטורית, זה הישג גדול. זה גם עשה לו תיאבון להמשיך להתחרות, ואני מאוד שמח על כך."

צור גם שמח על כך ששניים מבוגרי המכינה נישאו זה לזו, ועל כך שבוגרת אחרת עומדת ללמוד חינוך ולהצטרף לצוות המכינה כמדריכה. בהחלט יש לו נחת מהפעילות הזו, שמתבצעת בסיוע עמותת אשלים של ארגון ג'וינט ישראל, משרד הרווחה והביטוח הלאומי.

העבודה עם הילדים במכינה השפיעה עליך כאבא?

"אני לא עושה השוואות בין הילדים במכינה לילדים שלי. זה בכלל לא אותה סקאלה. לא יהיה מצב שאגיד לילד שלי: 'אם הילד מהמכינה יכול, גם אתה יכול', אבל העובדה שילד"י בחרו בכיוון של חינוך אומרת שהדברים חלחלו והשפיעו על האבהות שלי. איך בדיוק, אני לא יכול לשרטט."